

WINTERKONING ALS VOEDERHULP

Het zal een jaar of vijf, zes geleden zijn dat mijn zoon op zekere dag van de "snieschoule" thuishkwam met een door hem als werkstuk gemaakt houten nestkastje. De bewondering van de huisgenoten was algemeen maar de vraag was wel: waar hang je zo'n ding op in een stadstuintje? Gelukkig stonden in de strook gemeentegrond die de afscheiding van onze tuinen vormt, behalve berberisstruiken ook nog een rij boompjes en in één daarvan hebben we hem toen maar opgehangen, overigens zonder veel hoop op succes.

Jaren gingen dan ook voorbij zonder dat er iets gebeurde. Het kastje werd wel eens als schuilplaats gebruikt en een enkele maal kwam in het voorjaar wel eens een koolmees op inspectie maar nimmer werd het geschikt bevonden voor nettbouw.

Totdat in de afgelopen zomer op een goede dag onze aandacht getrokken werd door het fijne gepiep van jonge mezen: eindelijk succes.

We zagen toen de ouders ook driftig af en aan vliegen en allengs werd het gepiep van de jongen sterker. Tot zover niets bijzonders, maar wie schetst onze verbazing toen we ontdekten dat er drie vogeltjes waren die kwamen voeren: de derde bleek een winterkoning te zijn die samen met de koolmeesouders de hele dag af en aan vloog. Jammer genoeg hebben we door drukke werkzaamheden geen gegevens van het broedgeval kunnen bijhouden maar men zal zich kunnen voorstellen dat wij er wel plezier aan beleefd hebben.

Intussen rijst de vraag: komt dit meer voor en is er wellicht literatuur over? Wie kan mij hierover wellicht inlichten?

E.B.Veldkamp
Henri Dunantlaan 23
Groningen.

Maschrift redactie: In het Vogeljaar no. 6 - dec. 1974 staat een eender verhaal van het voeren van jonge grauwe vliegenvangers door een witte kwikstaart en van jonge geelgorzen door een grasmus.

=====

ZO MAAR EEN MORGEN IN HET VOORJAAR

Maandag, 9 april. Door de week heeft het voordelen in de stad te wonen. Er is weinig tijd nodig om op het werk te komen, zonder motorvoertuig met brandstofverbruik en luchtvervuiling. Er is tijd om onderweg even in het plantsoen te kijken. Van een afstand hoor ik al, ondanks het om 7 uur reeds sterke verkeerslawaai, de vinkenslag uit een hoge boom. Ook de winterkoning doet zich luidruchtig horen. Na deze milde winter schijnen er veel te zijn. Het roodborstje is wat bescheidener met zijn liedje. Verderop zingt ook het pimpelmeesje en op grotere afstand de zanglijster. Opeens vang ik een nieuw geluid op. Dat moet de zwartkop zijn, voor mij de eerste van het jaar.

Hoog in de bomen vliegt een grauwe vogeltje en gaat op een tak zitten. De kijker gericht en jawel, ik zie het zwarte petje. Zoals meestal, de eerste van de "Sylvia's". Daarna volgen de braamsluiper, de tuinfluiters en als laatste de grasmus.

Nu meen ik ook de heggenus te horen in een hoge spar. Ik loop er een eindje heen, tot aan het prikkeldraad. Het geluid komt lager en wordt duidelijker. Nu zie ik het vogeltje, dat steeds zingend, dichterbij komt: een goudhaantje! Stil blijf ik staan. Hij komt nog dichterbij over de afrasteringsdraad, springt op een takje vlak voor mijn neus en zit daar sekondenlang op armlengte afstand te zingen. Duidelijk een mannetje, met een brede oranjegele kruinstreep. Dit moment zou je moeten vastleggen. Het bewegelijke vogeltje wipt weer verder, bedrijvig

voedselzoekend langs de takken. Nog een tijdje hoor ik het zingen. Als men zich niet verroert kunnen goudhaantjes vlakbij komen, argeloos, of in dit geval zelfs nieuwsgierig. Dit voorjaar kwam er eentje voedsel zoeken tot bij mijn voeten.

Een vuurgoudhaantje naderde mij eens in een heg tot op een halve meter. Anderen kunnen deze ervaringen met meerdere aanvullen.

Hoewel ons goudhaantje in het plantsoen zong, was het zeker een doortrekker, evenals vele anderen die men in het voorjaar (en soms ook in het najaar) buiten hun broedterrein hoort zingen. Iets om rekening mee te houden bij inventarisaties. Bij twijfel moet men nagaan of een vogel meerdere dagen op dezelfde plaats zingt, om vast te stellen of het een potentiële broedvogel is.

C.P. Siltema

=====

HERFST OP SCHIERMONNIKOOG

Duizenden brandganzen vliegen wat onrustig heen en weer boven de Bancks Polder. Als de boot van Lauwersoog zo tegen tienem aanlegt tegen de steiger op Schier. De meeste mensen nemen de bus naar het dorp want het is knap koud deze 16e oktober, een harde wind, een temp. van ongeveer 6°C en bovendien nog mistig.

Maar als vogelaar kun je daar geen rekening mee houden.

De vogeltrek is begonnen, op hun onfeilbaar kompas vliegen miljoenen gevederde vriendjes weer naar het zuiden of zo als een slordige miljoen soortgenoten die onze wadden uitgezocht hebben om te wachten op het komend voorjaar.

Waarom zouden ze verder vliegen, hier is voedsel en rust, vooral rust. Tijdens onze tocht die dag zijn we geen mens tegengekomen. Dat is nog mogelijk op Schiermonnikoog. We lopen (mijn vogelvriend en ik) vanaf de steiger onder langs de geasfalteerde dijk die het wadwater buiten de enige polder die Schier rijk is moet houden.

Alleen de veehouderij wordt hier uitgeoefend, hier profiteren onze brandganzen van. We kruipen heel voorzichtig tegen de dijk op om net met de kijker over de kruin te kunnen turen, een machtig gezicht. Ons niet in de gaten hebbende lopen ze rustig te fourageren.

We proberen ze te tellen, eerst een honderd stuks en dan kijken hoeveel keer er zo'n hoeveelheid lopen, we komen op het respectabele aantal van ± 2100.

Alhoewel het niet aan onze aanwezigheid kan hebben gelegen gingen ze plotseling weer op de wieken, rusteloos als ze zijn.

Vanaf dat de mens het buskruid heeft uitgevonden zijn deze prachtige vogels zenuwachtig. Jammer, anders had ik hen kunnen vertellen dat ik graag volgend jaar met hen terug zou vliegen net als Niels Holgerson naar het land waar de mensen feestvieren als de kraanvogels terugkomen: Zweden.

Het blijft koud en de lichte mist wil ook niet wijken, we besluiten een volgende keer maar naar de kwelder te gaan en lopen nu verder naar de duinen. In augustus is het de paarse kleur van het bloeiend lamsoor gelijkend op een heideveld, nu zijn het de rode-oranje bessen van de duindoorns die zorgen voor een kleurrijk geheel.

Opvallend is dat er ook struiken zijn zonder bessen.

Na onze flora geraadpleegd te hebben blijkt dat alleen vrouwelijke struiken vruchten dragen. Duizenden spreuwen, lijsters, kramsvogels en koperwieken zijn bezig de struiken te plunderen. Overal hoor en zie je troepjes vinken, kepen, groenlingen en gorzen. Allen hebben ze het even druk.